

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Ajutor reciproc.

Trăim zile grele afară de seamă. Lipsurile și necasurile se țin lanț de noi și nu le putem da de capăt. Agromomul se plânge că e an reu și scumpe mare; n'are cu ce ierna vitele, n'are cu ce plăti darea, și n'are din ce face parale ca să-și plătească cametele după împrumuturi la bănci. Industriașul și negustorul în urma unei recoalte slabe încă trebuie să sufere, pentru că lipsesc comanda, și lipsa de comanda aduce pacoste asupra negustorului.

Ce o să facă muncitorii și zilierii, cari afară de o căsuță sau altă avere, seau cei cari sunt siliți să locuiescă în bir? Vine iarna, trebuie lemne de foc pentru încălzit, trebuie pâine seau mălaiu pentru hrană, și trebuie vestminte și încălțăminte pentru a răsbi împotriva frigului.

Cu alte cuvinte zis, am ajuns anul acesta la un timp când e neapărată trebuința de a ne ajutama reciproc; cei bogăți cu cei săraci, cei învățați cu cei fără știință pentru a ne mântui viața și sănătatea și a ne salva esistența pe un preț mai mic posibil, decât cum o poate face fiecare când se îngrijește numai pentru sine.

Căci trebuie să facem deosebire între anii buni și anii răi. În anii buni și deacă sunt bucatele ieftine și fără preț, n'avem motive de a ne plânge, pentru că oamenii cei săraci și fără avere, câștigă cu ușurință cele de lipsă pentru traiu; dar, în anii răi cum este și cel de acum, trebuie să ne gândim și să ne ajutăm mai alt chip decât cum vedem că se face aceasta în faptă. Noi la timpul său și prin jurnalul ce ne stă la dispoziție am dat semnalul și am atras atențiunea preoților și învățătorilor, fruntașilor ca conducători naturali din mijlocul țărânilor să se

intereseze de soarta poporului, să caute lipsurile în toată direcțiunea, să adune date și pe baza acestora să se înțeleagă, ce e de făcut? Singura noastră reuniune mai activă din comitatul Sibiiului au publicat și întrebările de lipsă în privința aceasta, și cu toate acestea până acum încă nu s'a dat dovezi și în faptă că s'ar fi făcut oare-care întreprindere salutară de ajutor reciproc.

Am auzit cei drept vorbe frumoase, și frumos sunătoare, din partea presei și a jurnalelor, și anume, promisiuni de felul că se va aduce cucuruz din America, și din alte țări, unde s'a făcut în abundență, și că venind pe mare până la Fiume, transportul va costa puțin și ne vom poimeni că avem cucuruz ieftin, cu 1 fl. 30 cr. ferdelul, ca și în anii cei buni când se face destul și la noi; eară din altă parte am auzit afirmându-se că băncile noastre sunt chemate a sta în ajutorul tutarilor în starea aceasta excepțională, și recunoaștem, aceasta este și cea mai frumoasă idee; și în fine că statul se va îngriji și el, și va procura cele de lipsă țărânilor noștri.

Și după toate aceste vorbe frumoase, acum când ne apropiem repede de eamnă, și când cetim că după descripția lipsei făcută prin organele statului, aceea se arată în cifră așa de mare, încât nici statul nu e în stare să o delătore, atunci trebuie să ne umple o grijă și o temere motivată pentru viitor.

Pe de o parte, conducătorii din mijlocul țărânilor pe cale publică au dat nici o deslușire încă în privința lipșelor simțite, pentru ca pe baza aceasta să se fi putut face o organizare oarecare mai solidă înfrumungerea scopului de a intimpina primejdia pe cale socială; pe de altă parte nici băncile noastre au făcut până azi nici o acțiune mai serioasă.

Nici atâta au făcut băncile noastre, ca cel puțin să reducă interesele după împrumuturi la un minim oarecare, mai convenabil, pentru anul acesta excepțional de slab. Și aceasta ar merita să se facă în interesul datorișilor țărâni, bine știind, că fondurile de rezervă și salariile cele frumoase ce se trag anual, tot din sudoarea țărânilor se trag.

Nu voim să acuzăm pe nimenea, dar ne cade cu greu când vedem că unele bănci de a-le noastre, încă și acolo unde e concurență pe piața de bani, publică că dau împrumuturi cu 7 și 8%, dară de fapt încasează 10 și peste 10%.

O afacere economică mai nepricepută nu se poate închipui ca și aceasta. Dar cum zisei, nu acuzăm, pentru că e vorba de ajutorare la timp de lipsă, și nu de aceea cum și cu câte % manipulează băncile; s'a scris înse anumit, că băncile pot ajutama mai bine, și noi datorința avem a le atrage atențiunea ca să o facă aceasta prin faptă și să o facă, dacă nu altfel, apoi cel puțin prin redarea %-lor la împrumuturile cele țărânești.

Nici ideea de a aduce cucuruz din alte țări, și al vinde aici mai ieftin cum se vinde, n'a fost idee rea, ceea ce vedem și de acolo că în România, tot băncile au adus, v'a să zică au și făcut aceea ce aveam noi în gând de a face.

Aceasta o puteau face și băncile noastre, și poate că o pot face și de aici înainte, dacă vor voi. Perdere nu vor avea nici la un cas când vor fi concurate, pentru că lipsa va fi mare, atât în bucate cât și în fân și nutreț.

O acțiune economică în direcțiunea aceasta ar fi cea mai salutară pentru delăturarea îngrijirii ce se simte, și institutele noastre de bani șior câștiga respectul și stima tuturilor pe terenul dezvoltării noastre economice dacă s'ar angaja la o asemenea acțiune comună în interesul țărânilor.

Aceasta at fi ajutoriul reciproc, dovedit cu fapta. Altfel poportl nostru dela sate, v'a rămânea și în anul acesta ca și până acum, pradă speculațiunei capitaliștilor, cari lucră numai pentru înmulțirea averilor proprii.

Cărți pentru școlari.

I Noul abecedar de Dr. Petru Șpan, profesor la seminariul teologic din Sibiu, a apărut în tipografia archidiecezană și se vinde legat cu 40 fil.

Abecedarul acesta are o călăuză sau instrucțiune separată, menită de a da îndrumările de lipsă învățatoriului cum are să procedă la învățarea scris-cetitului.

E ceva nou în metodele cunoscute până acum pe terenul școlar, nu numai pentru că este compus după legile cele mai strict psihologice-didactice, cât mai vântos că are ea țintă *formarea caracterului* prin apreciațiune și ferirea elevilor de mecanismul omoritor de gândiri concentrate.

Din frunzărirea făcută asupra acestui abecedariu ne face buna impresie, că este cât se poate de scurt, dar' cuprinzător. Partea I. cuprinde: Pregătirea, silabizarea și deprinderea în toate literele scris cetitului. Partea a II cuprinde: Mama și fetița, o istorioară foarte frumoasă și acomodată spiritului elevilor pe basa căreia se învață cetirea; Capra cu trei ezi. Puiul. Baba nesațioasă. Fata bărbată și fata leneșă. Cocorul și vulpea. Rugăciune.

O recomandăm cu dragoste tuturor învățătorilor noștri cari pricepând chemarea lor, doresc să aibă o carte bună

FOIȚĂ

ILUSII PERDUTE...

De multe-ori îmi aduc aminte de lucruri uitate, petrecute în vremea copilăriei, în vremea acelei epoce când sufletele noastre sunt atât de simple, când mintea nu se gândeste încă la o viață sbuciumată și plioțisitoare. Aceste lucruri îmi par astăzi niște icoane șterse, niște suveniri dulci și pline de farmec, niște visuri pe cari nu le-am văzut, dar' pe cari — mi-se pare — că le-am cetit într'o carte scrisă de un poet genial!

Eram copil de 11 ani! Unsprezece ani!.. Vîrstă destul de fragedă, dar' vîrsta anilor de veselie, de petreceri nevinovate, de jocuri caprițioase..., timpul de formare al naturei individuale... al caracterului personal!..

Mergeam la școală. Soarele abia răsărise și razele lui binefăcătoare se grăbiau se salute pământul. Cerul era limpede și albas-

în mâna elevilor lor pentru a învăța cu ușurință și pricepere. Să nu uite însă fie care învățător a-și procura de-odată cu abcedarul și »călăuza« sau îndreptarul la această carte, avînd a-l studia cu temei, căci numai astfel îi va fi de folos.

II. Cele mai bune cărți pentru propunerea limbei maghiare după opiniunea unor bărbați experți în materia aceasta, sunt cărțile de cetire și gramatică maghiară pentru școalele populare cu limba de propunere română de Dr. A. Schullerus și I. Popovici, apărute în Tipografia și editura lui W. Krafft din Sibiu. Partea I. Prețul 50 fil. Partea II. cu 1 cor. 70 fil.

Lângă aceste este un manual, care servește învățatoriului ca model de propunere și are ilustrațiuni din sfera de gândire a școlarilor.

Am observat cu ocaziunea esamenelor școlare că cărțile aceste sunt cele mai potrivite de a învăța cu înlesnire materialul prescripș pentru studiul limbei maghiare în școale populare, de aceea le recomand tuturor învățătorilor noștri.

Orăștie, 14 Octomnvrie 1904.

Vasile Domșa,
protopresbiter și inspector școlar
tractual.

Instrucțiuni preliminare

pentru plantarea și îngrijirea viilor noi.

1. Care port altoi americani trebuie să alegem?

Riparia Gloire pentru pământuri grase de culoare închisă, cafenii, negre, de asemenea galbine și roșii care con-

tru. Picături mari de rouă străluciau ca niște diamante, ațrînd de firisoarele de earba cea verde. Florile împarfumau aerul cu miremele lor, ear' lanurile de grâu se legănau sub ușoara adiere a vîntului. Paserile cântau de-ți era mai mare dragul și armoniasese lor cântări se răspîndeau în vîzduh, făcînd pe ori-cine să înțeleagă și să admire atotputernicia lui Dumnezeu!..

Drumul pe care mergeam, se întindea ca o pînză pe care vîntul se juca a lene în vârtejuri de praf!

În depărtare se zărea cimiterul, cu crucile sale triste, cu brazii sei înalți și cu zidurile sale ruinate și posomorîte!.. Aspectul acestui locaș de viață al morșilor, deștepta în sufletul ori-cărui trecător, niște simțiri neînțelese cari se contropiau cu desgustul de viață!..

De-asupra intrării era o tablă neagră pe care se aflau scrise vorbele: »Locul de odichnă«. Privirile mi-se ațintiră deodată asupra acestor cuvinte și mintea mea de copil se trudea să le cuprindă înțelesul.

Era în dimineața de »Sămbăta Morșii-

șin cel mult 20% var, acid carbonic. — Năsipuri, humă, pământuri galbine, compacte, cleioase, sunt toate bune pentru această varietate, din contră însă pământurile ce conțin mai mult de 20% var și vor fi apoase, nu se potrivesc acestei varietăți.

Rupestris Monticola pentru pământuri conținînd o mai mare cantitate de var, în piscuri și pământuri foarte uscate în care se găsesc cantități mari de cretă cau molos. Această specie resistă la 30% var și se mulțumește și cu pământuri mai sărace, năsipoase și negre chiar în straturi de pietriș. — Din contră însă nu-i priesc pământurile reci sau umede.

Analisa pământurilor în ceea ce privește conținutul de var se face gratuit de către Direcțiunea pepinierilor noastre, dînd cu plăcere consultațiuni în această privință. — În acest scop se va trimite la adresa pepinierilor noastre probe de 2—3 grame din pământurile în care voește cine-va să planteze, spre a-i comunica rezultatul.

2) Când să se planteze de preferință? Primăvara sau toamna?

Posițiunea naturală a viței este acolo unde rămâne definitiv înconjurată de pământ. — Așa dar, cu cât va fi pusă mai de vreme după scoaterea ei din pepinieră la locul ei definitiv, cu atât va fi mai bine pentru ea. — Plantarea în toamnă, este dar' mai mult de preferat, celei de primăvară. Dacă însă

lor. Tot cimiterul fusese tîmâiat în cele dintăiu ore ale zilei. La cea mai mică adiere a vîntului se răspîndea în aer mirosul de tîmâie. Intrai înlăuntru, o ușoară emoțiune mă cuprinse când mă vîzui înconjurat de o lume întreagă, de cruci, flori și mormintel Inima-mi bătea cu putere, căci la fiecare clipă întălneam ceva deosebit. Ici o cruce, dincolo un monument, — o coroană, — o floare, — erau pentru mine lucruri neobiceuite. Căutam să-mi dau seama despre fie-care, se aflau ale cui sunt. — Un oftat adînc și surd mă intrerupse. Intorcîndu-mi privirile, zărî mai deoparte, o femeie bătrână! Fața ei era palidă și sbărcită, pîrul albit și corpul încovoiat sub povoaara celor șaptezeci de ani și mai bine cari trecuseră peste fruntea sa. Din femeie, ce mai rămăsese? Nimic altceva decât numai un schelet, o umbră, în care eran intrupate cele două elemente ale vieții: cugetarea și simțirea... Numai ochii nealterați în toată splendoarea fermecătoare a tinerețelor. Lacrămile în care erau scăldați, îi făcea să apară mai frumoși, cu toată înfățișarea tristă și rugătoare a bătranei.

se plantează și în primăvară, cauza nu este alta decât că, în general, pământurile nu sunt încă desfundate în toamnă, de oare ce ele se fac de obicei în timpul iernei, așa că bine înțeles plantarea nu se poate face decât primăvara.

Trebue însă căutat cu ori-ce preț ca desfundarea să se facă la începutul toamnei, ca plantarea să aibă loc încă înaintea începerei gerurilor de iarnă.

Dacă intențiunea este de a se planta în primăvară, preparativele trebue începute de cu iarnă, deși plantarea se poate face foarte bine până la începutul lunii Mai. În terenuri apoase plantarea târzie este mai de folos.

3) Cum se conservă vițele altoite în timpul iernei?

În cazul că din oare-care circumstanțe nu se poate profita de avantajul de a se planta în toamnă, fie că pământul nu este desfundat fie că acesta este înghețat, sau că vițele au fost târziu furnisate, ele trebuesc păstrate și bine conservate după cum urmează:

Cel mai bun lucru este, ca ele să fie păstrate așa cum se găsesc trimise de pepinieră, adică în legături de câte 50 bucăți, îngropate afară în libertate în năsip umed natural, cum se găsesc și acoperite bine cu pământ d'asupra.

Trebue observat la îngropare ca năsipul să pătrună bine între vițe și rădăcinile lor, ca toate aceste părți să fie înconjurate de nisip și toate spațiile umplute.

Privii lung la dânsa! Mânile-i seci și osoase îi tremurau încontin, ear' buzele invințite rosteau cu o voce aproape stinsă, o rugă ferbinte către cer:

»Doamne, zcea bătrâna. Tu esti acela care stăpânești lumea, Tu ești acela care mi-ai dat vieață, Tu m'ai păzit până astăzi de am trecut atâtea și atâtea vijelii, Tu mi-ai dat fericirile de care m'am bucurat, dar' de care se vede am fost nedemna, cătră tine îndreptez astăzi rugăciunea mea. Lumea, tinereta, sgomotul, — pentru mine nu mai sunt. Astăzi toată nădejdea imi este la tine și cătră tine pururea veghez».

Vorbele rugătoare ale bătrânii mă mișcară adânc.

O recunoscusem. Era Maria, vecina părinților mei. Ea plângea pe mormântul unicei sale fiice: frumoasa Irenă.

Plângerile și sbuciumările bătrânii imi amintiră o istorioară pe care ne-o povestise învățătorul cu câteva zile mai înainte: »Mama Demetra zeita cerealelor, își plânge pe singura ei fiică Persefona, răpită de Hades, zeul

În cazul când nisipul nu se găsește la dispoziție, se poate înlocui cu pământ bine afinat, trebue însă știut că pământul compact, cleios, lasă goluri printre vițe, din care cause ele vor suferi de mucigai și putreziciune, ceea ce le este foarte desavantajos.

Dacă e temere de furt, de a se lăsa vițele afară, ele se pot conserva și în pivnițe, însă trebue căutat ca pivnița să fie rece și nu umedă. Ele vor fi de asemenea îngropate în nisip până d'asupra lăstrului. (Va urma).

Convocare.

Membrii »Despărțământului IX Orăștie al Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român, precum și toți aceia, cari doresc a deveni membrii »Asociațiunei« prin aceasta să invite la *adunarea generală* a despărțământului ce se va ținea în orașul Orăștie Duminecă la 6 Noemvrie st. n. a. c. la 11 ore a. m. în biserica gr.-or.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței prin directorul despărțământului.
2. Raportul notarului, despre activitatea comitetului cercual d. la ultima adunare gen.
3. Raportul cassarului despre starea cassei.
4. Alegerea unei comisiuni pentru conscrierea membrilor și încassarea taxelor restante.
5. Alegerea unei comisiuni pentru controlarea raportului prezentat de notar și a socotelilor date de cassar.
6. Citire disertațiunilor insisnuate cu 24 ore mai nainte la directorul desp.

infernului, pe când ea culegea buchete de Spânz de pe câmpia Enei din Sicilia».

Zărindu-mă, alergă la mine, mă îmbrățișă și imi zise: Nu-ți aduci aminte copilul meu, când te jucai cu Irenă?!... Când culegeai flori de prin livezi?!... Când alergai după fluturi pe câmpii?!...

Vorbele acestea atât de triste, atât de adânci, mă făcură să plâng și cu lacrimile mele udai țărîna încă proaspătă.

Erau multe morminte, unele mai frumoase de cât alte. Cel care mă atrăgea însă mai mult era mormântul Irinei; nu doar' că era împodobit cu niscaiva podoabe, ci pentru-că aci zăcea juna și sburdalnică copilă de eri, soarele asfințit al iluziilor mele de astăzi.

Am plecat la școală. Toată ziua m'am gândit la momentul Irinei. Simțiam în mine vibrațiunile puternice ale unor coarde sufletești: coardele iubirei instinctive!... Eram neliniștit!...

Duminecă dimineața, mergând la biserică, m'am abătut din cale-mi și am depus câte-va flori pe mormântul singuratec. Totul era o întreagă elogie.

7. Debateri asupra propunerilor insisnuate conform regulamentului.

8. Raportul comisiunilor exmise.

9. Alegerea comitetului cercual pe durată de 3 ani.

10. Statorirea locului pentru ținerea adunării generale pe anul viitor.

11. Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

Orăștie, la 14 Oct. 1904.

Pentru comitetul cercual:

Vasile Domșa, m. p.,
directorul despărț.

Domeniul Coroanei la Expoziția agrară.

(Urmare)

Silvicultura.

Aproape toate esențele silvice sunt reprezentate prin secțiuni transversale supra-puse. În partea dreaptă a pavilionului e expus trunchiul unui molid lung de 40 m. având diametrul la bază de 0m.80, ear' greutatea de 3300 kgr.; alături e o stivă de traverse făcute din fag, expusă de domeniul Dobrovăț.

Ca lemne fasonate mai sunt expuse: doage, spițe, vâxilii, lemn de rezonanță de pe domeniul Mălini, etc.

În această secțiune trebue menționate și diferitele instalațiuni făcute pentru extragerea și fasonarea materialului lemnos și reproduse în miniatură ca: funicularul dela Mălini, funcționarea unui ferestru cu 14 gateri dela Bicaz, precum și o instalațiune făcută la Borca, având un gater și un circular, acționată de un curent de apă.

La spatele pavilionului e instalată o mică pepinieră cu esențe rezinoase:

Astfel am urmat eu în cursul câtorva ani de-arândul până când părinții m'au trimis la școală, în orașul N.

A trecut mult de atunci!... Peste toată vieața de până aci trăseseam cu brutele uitărei și numai din când în când imi aduceam aminte de lucrurile petrecute în vremea copilăriei, în vremea copilăriei, în vremea acelei epoce, când sufletele noastre sunt atât de simple, când mintea nu se gândește încă la o vieață sbuciumată și plictisitoare...

Acum de curând vizitând cimiterul am mai văzut alături încă un mormânt: acela al bătrânei. Peste amândouă se întinde o haină de iarbă verde, — această icoană vecinică a vieții și a speranței.

Ași dorî să fiu înmormântat lângă Irenă. Atunci cele două suflete îndrăgite, al meu și al ei vor sbura în văzduh și se vor pierde în sferele senine, îmbrățișate cu toată căldura dragostei tinere.

»V. J.«

Ioan St. Dogaru.
învățator.

Un răzor cu Pinus picea (molift), sămănat la 10 Aprilie 1898, repicat la 15 Aprilie 1900, plantat la Aprilie 1901.

Un răzor cu Pinus picea (molift) sămănat la 10 Aprilie 1899, repicat la 15 Aprilie 1902.

Un răzor cu Pinus picea (molift), sămănat la 20 Martie 1902, repicat la 15 Aprilie 1903.

Un răzor cu pinus picea (molift), sămănat la 15 Martie 1899, repicat la 12 Aprilie 1901.

Un răzor Pinus sylvestris (Pin), sămănat la 15 Aprilie 1901, repicat la 28 Aprilie 1904.

Un răzor Larix eurpea (Larice), sămănat la 10 Martie 1901, repicat la 15 Aprilie 1904.

Un răzor Pinus picea, sămănat la 15 Aprilie 1902, repicat la 25 Aprilie 1904.

Un răzor Pinus picea, sămănat la 15 Martie 1899.

Vitioulura.

Pe Domeniul Coroanei, cultura viței începe a lua un loc din ce în ce mai mare. Deja de câțiva ani în năsipurile de pe Domeniul Sadova, s'a început plantarea viței. În expoziție se poate vedea vin de această proveniență. Știut e că vița indigenă, cultivată în năsipuri pare a fi mai la adăpost de atacurile filoxerei, și această grație mobilității năsipului, care astupă gale-riile acestei insecte asfixiind'o.

Față însă cu desastrul cauzat viti-culturei românești de filoxeră, Domeniul Coroanei, pentru deprinderea populației cu cultura și manipularea viței americane, care trebuie altoită cu varietăți românești sau străine, a început a întinde cultura ei, mai la toate domeniile, unde terenul și expoziția îi sunt propice.

La spatele pavilionului se poate vedea un număr destul de însemnat de vițe americane altoite, precum și câțiva producători direcți americani. Intre varietățile altoite se poate vedea: Pinot noir; Bordeaux; Gordan; Negru virtos; Negru moale; Alicante Bouchet; Coarnă albă; Petit Bouchet, etc.

Intre producătorii direcți: Riparia gloire de Montpellier; Chasselas Berlandieri; Riparia Rupestris; Rupestris Monticola, Araman Rup. (Va urma).

Răsboiul ruso-japonez.

De pe câmpul de războiu ne vine o știre senzațională. Generalismul *Kuropatkin* a dat un ordin de zi către armata sa din Mancuria, în care spune, rupt ales, că nu se va mai retrage, ci

va lua *ofensiva*. Se pare astfel, că *Kuropatkin* află soșit ceasul de a-și pune în practică planul său de luptă: mă voi retrage până când nu voi dispune de condițiunile unui atac cu succes, ear' când voi dispune de torțe suficiente, voi ataca.

Ordinul de zi al lui Kuropatkin.

Petersburg, 9 Octomvrie. După o telegramă din Mukden cu data de eri foaia oficială publică următorul ordin de zi, ce l'a dat generalul *Kuropatkin* către armată cu data de 2 Octomvrie:

»Au trecut deja 7 luni, de când inamicul ne-a atacat la Port-Arthur, înainte de ce s'a fi întâmplat declararea de războiu. De atunci trupele rusești au săvârșit pe uscat și pe ape multe fapte de vitejie, pe cari patria noastră cu drept cuvânt le poate lauda. Inamicul însă nu numai că nu a fost învins, ci în îngâmfarea lui visează încă la o deplină victorie. Trupele armatei din Mandciuria, deși curagiul lor e neschimbat și mare până acum n'au fost în privința numerică destuli de tari, ca să învingă armata japoneză. Mult timp a trebuit pentru învingerea tuturor greutăților și pentru întărirea armatei active, în măsura, ca cu deplin succes să se poată duce la bun sfârșit problema grea și glorioasă, ce i-s'a încredințat.

»Cu toate că de repețite-ori am respins atacul Japonezilor îndreptat în contra pozițiilor noastre, totuși nici în urma rezultatelor noastre, dobândite la Dașisau, Liangdiansian și Liaoyang n'am aflat oportune aceste rezultate pentru a trece la ofensivă, și am ordonat retragerea. Ați părăsit pozițiile apărute cu erosim fără ca inamicul să vă fie neliniștit și între continue pericole ale luptelor nouă v'ați retras în alte pozițiuni dinainte pregătite. După lupta sângeroasă de cinci zile lângă Liaoyang și după apărarea cu succes a tuturor: avangardelor și a cartierului principal, între împrejurările cele mai grele v'ați retras la Mukden. Dinaintea armatei lui *Kuroki* v'ați retras pe drumuri aproape impracticabile, în timp de zi, luptându-vă, ear' în timp de noapte trăgând cu puterea brațelor carțele și tunurile, fără ca vr'unul din voi să fie pierit, ori să vă fi părăsit prisionerii și reniții, sau trupele de tren să fi suferit vr'un rău.

»Am ordonat retragerea cu inimă întristată, însă cu aceea nădejde neînfrântă, că ea e necesară pentru lupta decisivă cu inamicul, ce se va întâmpla îndată-ce va fi sosit momentul potrivit. În lupta cu Japonia, Țarul a trimis forțe armate destul de mari pentru a ne asigura nouă victoria. Toate greutățile împreunate cu transportarea armatei la o depărtare de 10.000 verste, au fost învinse printr'o muncă uriașă. Din Rusia europeană și din Siberia se trans-

poartă neconținut de 7 luni de zile multe mii de oameni și de zecile de mii de cai, vehicule și milioane de puști necesare, — ear' deacă azi se par nesuficiente regimentele trimise, atunci vor veni altele nouă, fiind-că se împlinește cu rigoare neînfrântă voința neschimbată a Țarului nostru de a birui pe inamic.

»Până acum inamicul răzimirându-se pe o mare armată și pe noi închizându-ne prin armata s'a a ales după propria-i chibzuire timpul oportun pentru atac; acum însă a sosit momentul așteptat de întreaga noastră armată, ca noi să mergem în contra inamicului. A sosit timpul, ca să impunem Japonezilor voința noastră fiind-că forțele armatei manciuriene sunt azi destul de tari, de a trece la ofensivă.

»Neîntrerupt însă trebuie să ne gândim la aceea, că pentru a învinge pe puternicul și curajosul inamic e nevoie afară de numărul trupelor, de devotamentul statornic al tuturor ofițerilor. Ori cât de mari jertfe ar trebui să aduceți, voi trebuie să fiți pătrunși de conștiința, cât de importantă este victoria pentru Rusia. Gândiți-vă mai ales, cât de necesar este a mântui pe frații noștri din Port-Arthur, cari de 7 luni țin cetatea, ce li-s'a încredințat spre apărare.

»Soldații în urma puterii câștigate prin unirea armatei noastre cu Țarul și cu întreaga Rusie ea a săvârșit fapte de erosim pentru patrie în toate războaiele și a dobândit o glorioasă recunoaștere în ochii tuturor popoarelor. Să vă gnădiți tot-deauna la aceea, că voința Țarului a încredințat vouă apărarea demnității Rusiei și a drepturilor ei. Augustul comandant suprem al imperiului rusec dimpreună cu Rusia întreagă se roagă pentru voi și vă bniecuvântă. Intăriți de aceste rugăciuni pentru fapte nouă erorice, trebuie să mergem cu singuranță înainte, conștii de însemnătatea problemei noastre, cu hotărâre puternică trebuie să ne împlinim datoria până la fine, necruțându-ne viața. Voința lui Dumnezeu să fie cu noi cu toți».

Aceasta este în tot cuprinsul ei, proclamația lui Kuropatkin.

Bate la ochi, în acelaș timp, că armata japoneză pare a se fi oprit și a numai înainta spre Mukden. Din contra Japonezii sunt actualmente nespuse de ocupați cu fortificarea pozițiilor lor dincolo de Liaoyang și pe tot cuprinsul Mancuriei, unde și-au pus până acum piciorul, adunând forțe mari pentru viitoarea campanie, ce după toate probabilitățile va fi nespuse de sângeroasă.

O știre telegrafică mai nouă spune, că trupele rusești au ocupat deja stațiunea căii ferate de lângă Yantai.

Cătră P. T. Abonenți.

Fiind deja la începutul pătrării IV. al anului, rugăm pe **Onor. abonenți, să binevoiască a-și re'noi abonamentele; iară cei ce sunt în restanță să ne trimită fără amânare suma cu care dă-torează, deoarece-ce și noi avem sarcini grele de purtat — și va trebui să urmăim în sensul pro-vocărilor făcute.**

NOUȚĂȚI

Maj. Sa Monarchul nostru pleacă Duminecă d. a din Viena cu tren separat la Budapesta. Spre sfârșitul unei curente se va reîntoarce la Viena pentru câte-va zile.

Nouă bancnote de 10 coroane. Banca austro-ungară va pune în circulație bancnote de zece coroane fiindcă cele până de acum se pot prea ușor falsifica. Bancnotele noue vor avea formă lungăreată și vor fi imprimate cu un semn secret, pe care falsificatorii să nă poată imita.

Necrolog. Avem durerea a Vă aduce la cunoștință trecerea din viață a scumpului nostru soț, tată, frate, socru, moș, *Pompiliu Piso*, proprietar, întemplată Marți în 11 l. c. la orele 11 a. m., după scurte, dar grele suferințe, în etate de 59 ani, și în al 30-lea an al căsătoriei. Rămășițele pământești a iubitului nostru defunct, s'au așezat spre odihnă vecinică, Joi în 13 l. c. la orele 1 p. m., în cimiterul gr.-or. din loc, în cripta familiară. Sécărimb, 11 Octomvrie 1904. Véd. Septimia Piso n. Albini, ca soție. Sabina m. Oprea, Adelina, Silvia, Pompiliu, Letiția, Olimpiu, ca fi și fiice. Sabin Piso, prof. frate. Alimpiu Oprea, preot, ginere. Mircea, Cornel, nepoți și numeroase rudenii. Odichnească în pacer!

Controla glotașilor, de pe teritoriul orașului se va ținea, conform ordinului comăndei reg. ung. de dtto Deva, Nr. 75, în 18 Octomvrie 1904 la 8 oare dimineața în localul căpitanatului de poliție. Fiecare glotaș este deobligat a se presenta cu certificatul și coala de recomandăție sub urmări de pedeapsă.

Omor înflorător. Marți în 11 Oct. după amiază s'a descoperit în Viena un omor sen-sațional, cum numai în romanele criminale să mai poate ceti. Omorul a fost săvârșit cu mai multe zile înainte. În locuința lui Ioan Klein din Magdalenenstrasse Nr. 78 s'a aflat în numita zi sub un otoman un sac cu cadavrul unui domn, crâmpoșit bucăți și trecut în putrefacție. Klein, ciselar, în etate de 31 ani era tovarăș cu fabricantul de obiecte de bronzărie, F. Pietsch și era cunoscut ca om cinstit. Nu de mult s'a însurat cu Francisca Braun, care l'a prins în cursă printr'un anunț într'o foaie, spunând că are zestre mare. Francisca Braun era frumoasă, deși cu 4 ani mai mare decât Klein. Căsătoria s'a făcut fără să știe Klein, că mireasa lui este o hoată și înșelătoare, care a șezut și la temniță pentru furturi și excrocherii. După cununie era deja târziu. Klein a trebuit să se împacé cu soarta, tolerând ca soția lui să-și continue

meseria de a prinde în laț cu anunțuri prin zăre bărbați cu avere, pe cari îi primea acasă la sine. Un astfel de bărbat era și proprietarul de case Ioan Sikova, un om de 72 ani căruia însă îi plăceau aventurile galante. Pe acesta, femeea blăstemată l'a ademenit în locuința sa, unde în complicitate cu bărbatul ei l'au omorât și tăindu-l bucăți l'au băgat într'un sac. Ucigașa de femea s'a dus apoi în locuința lui Sikora și deschizând cu cheile găsite în buzunarul victimei, a jefuit bani și hârtii de valoare. Părechea criminală a dispărut din Viena. Omorul a fost descoperit de compagnonul lui Klein. Aspectul cadavrului a fost atât de oribil, încât judecătorul de instrucție Dr. Schilcher a leșinat. Poliția urmărește părechea.

La Reuniunea sodalilor români din Sibiu au fost primiți membri ordinari următorii: Ioan Grozav, sodal pantofar, Nicolae Simoneti și Ioan Pușcaș, sodali pantofari și elevi ai școlii speciale de pantofărie, Traian Pop, sodal petrar, Petru Chidu, sodal zidar, Moise Dragomir, sodal cismar, I. Târșă, sodal cojocar, Nicolae Nicoară, sodal cismar, Alexandru Iacobele, sodal rotar, Ig. Moldovan, măestru pantofar, Virgil Simu, sodal vapsitor (boiengiu), Demetriu Baci, sodal croitor, Vasile Geogian, sodal cismar, Laurențiu Nemeș, sodal pantofar, Savu Gruian, sodal faur, Vasile Bumbea, calfă de boltă, Ioan Popaiov, sodal măsar, George Petrascu, sodal franzelar, Ioan Torsan, sodal pielar, Gavriil Danciu, sodal cismar, Augustin Albu, sodal faur, Ioan Rădoiu, Mihail Dordea, sodali pantofari, Ioan Repuntean, sodal cismar, Ilie Dănilă, sodal barbier, Nicolae Popa, sodal zidar, Alexandru Gabor, sodal rotar, Traian Vestemean, cul. de litere; ear' membrii ajutători următorii: Dr. Alexandru Vasile, cand. de adv., Dr. Virgil Cioban, prof. sem., Octavian Smigelsky, pictor, Eugen Popescu, Ioan Popa, Avram Ardelean, Marian Murășan, calfe de boltă, Gustav Stuchlich, tinichigiu, Martin Hartmann, ospetar, W. R. Schwab, com., Nicolau Căldărea și Iuliu Enescu, funcționari la »Albina«, Carol Rechtberger, hotelier, Dr. Eugen Piso, adv., Toma Iancovici, calfă de pravalie.

2000 ocr. plătesc aceluia, care poate dovedi, că atestatele publice la care mă provoc nu sunt adevărate. Fiecăruia îi stă în drept, ca să vină în persoană și să privească în original. Din toate păturile societății stau la dispoziție scrisori de mulțumită, precum este și următoarea, primită cu data de 16 Martie.

Dlui Albert Müller în Budapesta, V., Vadász utca 42/G. Nainte cu 5 ani, mi-am procurat o cruce dublă electro-magnetică R.B. Nr. 86967, pentru care Vă mulțumesc de nenumărate-ori, de-oare-ce, mulțumesc lui D-zeu, mi-a ajutat și m'a vindecat de durerile mari ce le-am avut la inimă. Vă rog să imi mai trimiteți o cruce. Cu toată stima Ioan Orahtsik în Podolin. Cine suferă de astmă, reumatism și podagră să-și comande crucea aceasta. 2—5

La fondurile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« s'au mai făcut următoarele dăruii: Învățacul cul. de litere Lazar Stanciu și învățacul pantofar Ioan Crucin, au dăruit fondului »Masa învățacilor« fiecare câte 50 bani, zidarul Samoilă Trifan, dăruiește în amintirea socrului său răposat Ioan Lațcu, fost faur, anume fondului vėduvelor și orfanilor meseriașilor, 1.30 cor., la fondul »Daruri de Crăciun sėracilor nostri« au dăruit E. B. și Elisabeta Florian, în amintirea Anei I. Poșă din Porumbașul-inferior,

fiecare câte 20 bani; Samoilă Trifan, în amintirea lui Ioan Lațcu, 60 bani, ear' la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hale de vėnzare, avocatul Dr. Vasile Preda și soția sa d-na Sabina n. Andreica (Cămpeni) în loc de cunună peritoare pe costiugul mult regretatei lor cumnate vėd. Ana N. Preda n. Bucșa din Avrig, au dăruit suma de 20 cor., mai departe au mai dăruit Traian Petrișor, nou hirotonit paroch în Gușteriță și soția sa Livia n. Balaban, nou hirotonitul paroch George Vasu din Voila, și soția sa Elvira n. Schimbea și Dr. Ioan Dobre, prof. și funcționar consistorial fiecare câte 1 cor., parochul Ioan Patachi din Mihalți 1.20 cor., Iosif Savu, inv. pens. (Draoș) 1 cor., Ioan Crucin, inv. pantofar 50 bani, d-șoara Paraschiva Teodor 20 bani, Ioan Branga, invățator și dirigentul corului »Reuniunii« de cântăr din Orăștie, pentru sine, soția sa Antonia n. Marclac și pentru copiii lor Nițu, stud. în a II. cl. gim., Eugenia, elevă în cl. IV a școlii civ., Veturia, elevă în cl. III. a școl. evang., Roma, elevă în cl. I. ev., Dora și gemenii Romolus și Remus pentru fiecare câte 20 bani, Dr. Alexandru Vasile, cand. de adv. 1 cor. și Vic. Tordășianu 10 bani.

Multe scrisori de mulțumită, pe care dl Albert Müller le primește zilnic, dovedesc că crucea dublă electro-magnetică, R. B. Nr. 86967 inventată de d-sa, este de un efect neîntrecut. Din cele multe lăsăm să urmeze următoarele: Rudersdorf, 19 Februarie. Prea onor. dle Müller! Crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, care am procurat-o de curând pentru cumnatul meu Carl Weber, a avut un efect uimitor. Deja la câteva zile, bolnavul s'a simțit mai bine, rėsuffrare i-s'a ușurat și doarme ușor. Vă rog a-mi trimite îndată 2 aparate, unul pentru mine și unul pentru femeea mea, cu rambursă. Vă fac totodată cunoscut, că în curând voi procura și pentru domni K., B. și Pf. câte un aparat. Cu toată stima Mathias Schrei, proprietar în Rudersdorf nr. 175 (Ungaria). Un astfel de aparat costă 6 cor. și se poate procura numai dela dl Albert Müller, Budapesta, V., Vadász utca 42/G. 2—4

Redactor-responsabil: **George Suci.**

Nr. 2495/1904.

1—1 (253)

A n u n ț.

Hotelul comunal din Sėliște edificiu nou, modern, cu 6 odăi pentru pasageri, pavilion de vară, grădină, cuclărie, grajduri etc., mobilat, cu întreg inventarul pentru bucătărie, restaurant, cafenea și odăi de pasageri, să dă în arėndă pe anii 1905, 906 și 907.

Consumul anual cca. 7000 l. vin, 175 hl. bere și 120 l. liqueur și rum. Condițiunile să pot ceti la cancelaria comunală.

Licitația verbală în 23 Octomvrie a. c. la 10 ore a. m. până când să primesc și oferte închise provėzute cu 400 cor. vadiu și cu declarația că condițiunile sunt cunoscute.

Primăria comunală.

A N U N Ţ

Aduc la cunoştinţa onoratului public din Orăştie şi jur, că

Sâmbătă în 1 Octombrie n. a. o.
am redeschis

Băile de vane şi aburi

din Orăştie str. Faurilor nr. 8.

Din nou arangiate după regulile igienice, cu gust şi deplină curăţenie, serviciul prompt.

Scalde de aburi, pentru domni se pot lua: Mercuria şi Sâmbăta d. a. dela 2—8 ore. Duminica a. m. dela 8—11 ore, d. a. dela 2—6 numai cu 50 fil.

Scalde de aburi, pentru dame se pot lua: Marţi şi Joi d. a. dela 2—8 ore.

Scalde de vane se pot lua în toată ziua dela 6 ore a. m. până la 8 ore seara.

PREŢURILE DE SCALDĂ:

1 scaldă de aburi 1 cor., pentru şcolari 80 fil., 1 scaldă de vană 80 fil., 12 scalde de aburi în abonament 10 cor., 12 scalde de vane în abonament 8 cor.

Rugându-mă pentru frecuentare cât de deasă, semnez, cu distinsă stimă

(247) 5—6

S. BIRTLER.

Pentru 5 coroane

trimit 4½ kilograme (c. a. 50 bucăţi) puţin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, vioarele, resedă, iasmin şi lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimit:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

!!Noroc deosebit la Török!!

De neîntrecut

este norocul, care favorizează colecturile noastre principale.

Mai mult de **17 milioane cor.** am plătit în scurt timp, muşterilor nostri. Singur în timpul din urmă

cele mai mari câştiguri

Având deci loteria aceasta cele mai multe şanse de câştig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela acesta să-şi procure losurile. — În a 15-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

cu câştig în bani. În total se vor sorti în curs de 5 luni enorma sumă de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.

Speziell 1 Prämie mit **600.000**. 1 Gewinn à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000**, und noch viele andere; zusammen **55.000** Gewinne und Prämie im Betrage von **Kronen 14.459.000**.

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. —75 sau cor. 150 pentru un pătr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 3—

„ o jumăt. ($\frac{1}{2}$) „ 3— „ „ 6— „ „ 1 întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6— „ „ 12—

şi se trimit cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

== Planurile oficiale se trimit gratis. ==

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

24 Octombrie n. a. o. la

A. TÖRÖK & Co.

Casă de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secţiunile loterie de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11.

1. filială: Vaitznerring 4.

3. filială: Elisabethring 54.

Scrisoare de comandă: a se tăia. *Dlor A. Török & Comp. prim-colectorii, Budapesta.*

Vă rog a-mi trimite.....losuri originale de clasa I. a loteriei de clasă reg. ung. privilegiate, împreună cu planul oficial. (250) 1—6

Suma de coroane..... { este a se ridica prin ramburs } ce nu convine rugăm a şterge. { urmează prin mandat postal. }

Adresa
ex: ctă

Nu există

Săminte agricole şi de grădină mai bune şi mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curţii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria şi depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit şi franco.

(139)

39—52

Sz 738—1904. vht. 1—1
ÁRVERÉSI HIRDDTMÉNY

Alulírott bírósági végregajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a déva: kir. törvény-széknek 1903. évi 1287 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede ügyv. által képviselt »Brooser Vorschus Verein« javára Truka Lázár ellen 400 kor. s jár. erejéig 1903. évi február hó 25-én foganatosított k.e.légítési végrehajtás útján lefoglalt és 602 koronára becsült következő ingóságok u. m.: buza, zab, szarvasmarha, szekér és sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járás-bíróság 1904. évi V. 340 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi június hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 1/8% váltódíj és összesen 79 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Algyógyalfalu községében a vajtást szenvedők lakásán leendő eszközésére 1904. évi október hó 21-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1904. évi október hó 15. napján.

Ruszuly Imre,
 kir. bir. végrh.

(254)

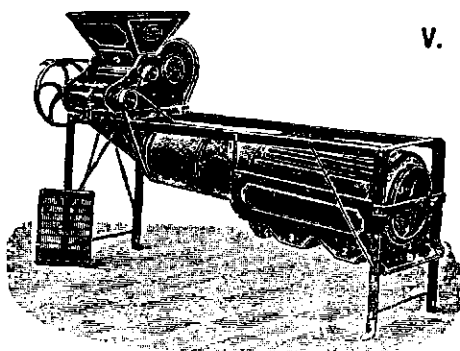
CUMPENE

pentru **comerciu, industrie** și **economie** solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
 37—52 ilustrat gratuit și francat.

CAROL F. JICKELI, Sibiu (Nagy-Szeben).

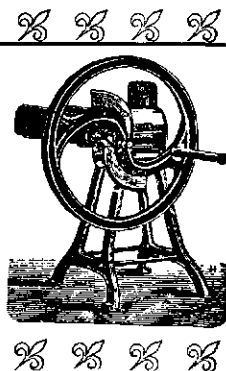
v. **TRIOARE**

Tăetoare de pae ***

*** Tăetoare de napi

Cuțite pentru tăiat pae

(141) 39—52

~~~~~ Toate acestea se află de vânzare la firma sus numită, dela care — la cerere — se poate căpăta informațiuni și preț-curent gratuit. ~~~~~

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de **4%**

dela institutele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la 3/4 a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari, oficanți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără giranți pe termin de 1—15 ani; **acurateță, coulanterie și discrețiune.**

Convertire de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 2—26

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
 (Firmă înprotocolată judecătorește).

(251) **NOUL** 2—4

atelier artistic de fotografie s'a deschis

in casele dlui **Hermann,**
 lângă **Hotelul „Central“.**

Corăspunde tuturor pretensiunilor moderne, fiind adjustat complet, pentru fotografarea copiilor este specialist. Pregătește cu prețurile cele mai moderate portrete de vizită, cabinet, makart, boduare, până la mărimea naturală.

6 bucați portrete pe cartă
 de corespondență cu 2 cor.

Recomandându-mă onoratului public și rugându-mă de binevoitorul sprigin rămân cu toată stima * * * * *

MENCZER JÓZSEF fotograf in ORĂȘTIE
 (Lângă Hotel Central).

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

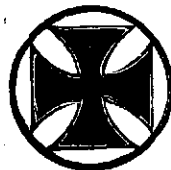
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

38—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, ausul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la trațtare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimito banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apréfiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.
 folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.
 folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de case de fer și oțel

alui

(195) **R. ÖSZY** 38-52

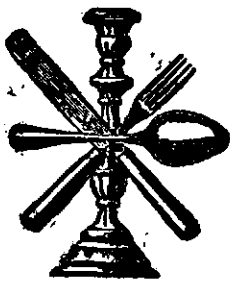
Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de eftine din magazinul meu, peste măsură asortat, *mărfurile mele de argint de Mexico* renumite și plăcute prețutindenea pentru bunătatea lor excelentă și anume: 6 bucăți cuțite de masă de argint de Mexico, 6 buc. furculițe de argint de Mexico, 6 buc. linguri de argint de Mexico, 12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cuțite pentru dessert, 6 buc. excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos lapte, 2 bucăți sfesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă numai fl. 6-50.

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12 $\frac{1}{2}$ klg. și care funcționează corect, despre ce ofer deplină garanță. Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis. *Argintul de Mexico* este un metal ab-olut alb (și în-lăunțu) pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate ofer *garanță pe 25 ani*. Expedarea se face trimițând suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 4-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta vin-lângă garanță: reuma, insomnia, epilepsia, ner-tit, clorosa, durerea de tență, influența, precum nervi. Bolnavul cel-ce decurs de 44 zile, îi întorcem banii imediat. Celui-ce nu-i mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt convins despre efectul sigur al aparatului meu.

decă și recrează pe asthma (respirația grea), vositatea, lipsa de ape-dinți, migrena, impo-si tot felul de boale de nu se poate vindeca în

Prețul unui aparat mare 6 cor. || Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi la boale de nervi cronice.

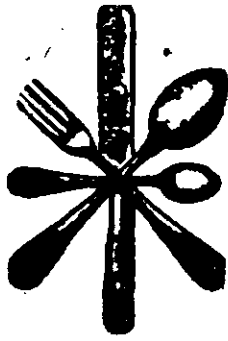
a se folosi la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 4-52
Budapesta, VIII., Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt încredințat să vind marfa acesteia în prețul cu care se face. Spedez dară, până când de-positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuște cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**
(226) 38-52 Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5 $\frac{1}{4}$ %.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5—10 ani
La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.
La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.

(230) „**PECUNIA**” întreprindere de credit, 38-52
Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mechanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La ftecare e de lipsă pentru luminarea chililor, treptelor, ambitelor și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moașe cu ocașunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe proprietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți sud și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimit cu rambursă de 38-52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Proféta 5.